

18de Aarg.

1887.

33te Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af A. Thronsen.

30te Juni. — 12te Hefte.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the P.-O. at Decorah as 2nd class postal matter.

En interessant Fortælling.

Fortællingen „Skolelæreren og hans Søn“ er nu færdig fra Bogbin-
deren og sælges hestet i Omflag for 30 Cts., indbunden i Papbind for 45
Cts., i smukt Skirtingsbind for 60 Cts. og i smukt Skirtingsbind og
Guldsnit for 75 Cts. 3 Partier gives den sædvanlige Rabat. Requisitioner
saavel i Partier som enkeltvis sendes til Hovedkommissionæren,
Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa.

J. J. Audubons Biografi med Portræt, Ratten, et Relief af Thorvaldsen, Den udmærkede Fortælling „Anna“, Kurfyrstinde Elisabeth af Brandenburgs Biografi

og meget andet Læsestof (4 Hester af „For Hjemmet“) sendes portofrit for 35 Cts. Adresse:

K. Thronsen, Box 1014, Decorah, Iowa.

10 celdre Bind af „For Hjemmet“,

(120 Hester med sammenhængende, udvalgt Læsning) sendes portofrit for \$7.50. 6 Bind for \$5.00. 1 Bind for \$1.00.

Adresse: K. Thronsen, Decorah, Iowa.

Lin m. Ved et Bind fortaaes 12 Hester. De Bind, som for Tiden kan staaes, er 18de samt 20de til 32te.

Meneely & Company, West Troy, N. Y.,

Klokker. Fordelagtigt bekendt blandt Almenheden siden 1826. Kirke-, Kapel-, Skole-, Brandalarm og andre Klokker; ogsaa forskjellige Slags Klokkespil.

J. J. O. Gremm.
sælger

Pianoer, Orgler, Violin-Streng, Ch-Maskiner,
Olie, Naale etc.

af bedste og billigste Slags, saa billigt, som det kan sælges.

Se ind i ~~den~~ ham, førend De afflutter Handel med
nogen Anden.

**Pianoer og Orgler stemmes, og Arbeidet garan-
teres.**

Office i det gamle Post-Office ligeoverfor St. Cloud Hotel.

1 9

DECORAH, IOWA.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

18de Aarg. }

30te Juni 1887.

} 12te Hefte.

Af et Brev fra Missionspræst Nils Astrup.

(Slutning).

Den følgende Morgen havde vi atter deiligt Veir og drog ledsaget af 4 noiende Ungdommer, som jeg da underviste om at lægge Vind paa gode Sæder, naar de vandrede paa Veien, gennem en Kloft mellem 2 spidse Bjerghammer, der kaldes „Amapehlana“ (Gjennembrødere, Spidser). Herfra stiger Veien lige op til det skønne, vaargrønne, blomsterstroede Bjerg „Abombho“, hvorfra et spidst Bjerg „Amtazane“, sees paa Sletten i Øst at hæve sig op fra denne. Inklusatjes mægtige Fjeld sees i Vest og dybt i en Fjeldhulning nedenunder til Venstre den „hvide Amvolosi“ med gult Bånd i trange bugtede Indskjæringer gennem Fjeldmasserne. Yderst mod Øst i Horisonten, (mod Ufibepus forrige Land) sees „Amanxenke“ med sin spidse Top. Heroppe mødte vi en Broder en af vore Døgte paa Untunjam-bili. Vi passerede derefter det vilde Fjeld „Fihlalo“ (Sæde, Sadel), der har nogen Lighed med en Sadel, til Høire for samme efter at have gennemreist lange, grønne Engstrækninger, hvorpaa mange agerdyrkende Kvinder med Halken i Hænderne befandt sig. De kom hen til os og bad om, hvad Alle bede om: „Emakalani!“ : „J Næsen!“. En us, men fik istedet derfor en Prædiken, hvilken de som de Fleste optog meget vel og med mere Alvor end det ofte er Tilfældet i Natal; thi Folket soles sig ulykkeligt, fattigt, dets Magt og Storhed er brudt. Derpaa drog vi gennem store græsbegruede Fjeldstræninger, hvor 2 mindre Elve mødes i ret Vinkel. Her gif Veien ned i Flodleiet, og jeg kunde ikke noksom beundre de lodrette, glatflebne Vægge, Fladerne af den nydeligste og fasteste Skifersten. Bunden var et jævnt Gulv af samme Materie og glatflebet af Vandet. Jeg har ikke seet saa fast Skifersten. Et Stykke kunde jeg bruge som Kniv til at affjære en Gren saa tyk som min Lille-Finger. Et smukkere Materiale til at bygge en Kirke af kunde ikke tænkes og Stenene laa færdige i Lag, sonderbrufne i 4-kantede Brikker af passende Storrelse. Paa den anden Side

af Fjeldet Jshlalo var der atter de videste Strækninger af deilig svagt-
 kraanende, meget thndt befolket Land. Rundt om dette Fjeld var der de
 mærkeligste Former af store Rullestene — nogle af stoffende Lighed med
 Kafferhytter. Her havde Sindhødens Bønder ret høit Materiale at rulle
 rundt. Om Aftenen efter en meget strid Marsch og efter med Møie at
 have faaet lidt Drifke — Valle og M i en Prindssegaard, hvor Infositazien
 (Herferinden) næsten forbløffede mig ved sit statelige og imponerende Ud-
 seende og sit i Sandhed en Dronning ikke uværdige Blik — kom vi endelig
 til en stor Konekraal, der tilhørte Amnyamana, Landets Forsteminister. Her
 maatte vi, saa nødig vi end vilde, da vi frygtede Omkostninger hos disse
 Storfolk, bede om Nattelegis den 4de Dag af vor Rejse fra Entumeni.
 Her var vel maaste ca. 100 Hytter og en stor Kvægfold midt imellem.
 Medens Ministerens Son hentede sin Moder, bød Etiquetten os vente for
 at vi skulde føle Beboernes Storhed. Imidlertid bragte en Tjener den ene
 hule Træpæl efter den anden med Melk fra Kvægfolden, og jeg kan forstyre,
 at ikke en fyrstelig Tjener i Europa kan udføre sin Gjerning med elegantere
 Holdning og mere Selvsølelse (totalt overseende Omgivelserne) end denne
 vakre Zuluer i sit Nationalkostume. Om vi havde været Torbister i Græsset,
 vilde han ikke mindre lagt Mærke til os. De unge Piger, der netop kom
 hjem bærende Vand paa Hovedet i store runde Lerfrukter med rank og værdig
 Holdning, opførte sig ogsaa ganske anderledes end det simple Folk, uden den
 mindste Stoi. Om Natten vikle disse Piger altid med at vaage over
 Hjorden, og lidt før Daggry hørte vi dem iflemme en meget melodisk-fer-
 ste mig Hyrdesang. Endelig kom Infositazien, og vi haandtoges, hvor-
 paa hun med et Sideblik til den Blikæste, hoori Gaverne til Kongen førtes,
 sagde: „Er der Sukker der?“ til sin hvyante Sons og ogsaa til vor store
 Fornoieelse. Snart stod hendes „Jnyanga“, Doktor (en styg Mand med et
 Die, bosat langt inde i det Indre af Landet) hos hende. Efter sit Embeds
 Prætension, at vide Alt, forstyrede han, at han kjendte mig, Umfundisten
 fra Untunjambili og at jeg var en stor Herre. Jeg taug, thi jeg vidste,
 at det var Doktorknebt, og at jeg aldrig havde kjendt ham. Jeg svarede at
 jeg var „Guds Tjener.“ — Men Logis fik vi, og som Herre blev jeg be-
 handlet baade Morgen og Aften, selv da jeg holdt Andagt i hendes eget
 hoifornemme Hus øverst i Kraalen. Jeg kom siden under Veir med, at
 hun havde sagt til mine Ledfagere: „Landet var Dveens,“ og derfor mente
 hun vel, det var raadeligst at ære dem, der maaste kom i Dveens (i den
 engelske Dronnings) Grinde. Man maa erindre, at dette var i en for
 Zuluerne meget spændende Tid, da Grændsen skulde opgaaes. Amnyamanas
 Son spurgte ogsaa: „Skulle vi saa Lov at sidde, eller drive de os væk nu?“
 De toge tilshneladende meget vel mod Guds Ord. Om Morgenen, da
 Gaverne vare givne for Opholdet, indtraf en høist usædvanlig Episode i
 disse Tider, hoori Oplysningen er trængt noget frem ogsaa til Zuluerne.
 En af Amnyamanas Søner greb i mine lappede Bentklæder af noget randet
 Løi, som min Broder fik fra „L a n d“ og sagde: „Morgenen er kold, giv

mig dem til at trække over Bryst og Arme." Jeg lo og sagde at jeg vilde gjøre mig selv foragtet og hende latterlig, om jeg gav Umnyamanas Gemalinde mine gamle Benklæder at bruge som Overliv. „Ja, det er Ret, jeg er Umnyamanas, en stor Mands, Hustru," sagde hun, „men giv mig det dog!" Jeg forsikrede, at jeg ikke vilde vanære hende og mig ved at gjøre en saadan Stjænk og hermed maatte hun lade sig nøie.

Tidlig om Morgen den 4de December droge vi afsted for at naa Kongens Gaard. Dinizulu var hjemme, og der var blot 4 Timers Bei, sagde Umnyamanas Son; istedenfor fik vi erfare, at det vel var 10 Timers Bei for os belastede Folk med den gamle Hest. Vi passerede „sorte Umvolosi," der forener sig med „hvide U." længere nede, allerede Kl. 7—8 Morgen, og toede os da grundig i Floden. Jeg skiftede for at være ren ved Ankomsten til Hoffet. Derpaa passerede vi over mange græsbegroede Høider og Indsenkninger og en mindre Flod, indtil vi endelig naaede et høit Punkt, hvorfra der aabnede sig Udsigt for os over en vid, vid grøn Slette, omgiven af Bjerge i en Halvkreds. En fra denne Kreds fremtrædende og fremragende rundagtig Top, havde ved sin Rod den store Kongegaard, paa vistnok over 200 Huse, stor for mine Dine, men ikke efter nedarvede Begreber om Zulufongetraale. Gaardens Form er rund, men den er ganske aaben, der er intet Ibergjerde og intet indre Gjerde, da Rødgfolden er afløst af en stor aaben Plads. Paa begge Sider af den aabne Plads laa Huse tæt ind paa hverandre i en Trekant paa hver Side, med Grundlinier ned mod Indgangen og Toppunkterne op mod Gaardens øvre Del af Rundingen. Her var det egentlige kongelige Palads, „Isigodhlo," en Samling af Hytter, der ved et i ret Linie paa tværs løbende Gjerde er afstaaet fra den før omtalte aabne Plads og fra Berøringen med den almindelige Trafik. De to omtalte Husklynger, hvor Hoffolkene og de Militære bo, kaldes „Isicamelelo". I Isigodhlo bor Kongen selv og den forrige Konges Hustruer, som have taget Bolig i Kongegaarden. Dinizulu betragtes endnu som en Dreng af Zuluerne (ca. 18 Aar gammel), og er ikke gift. En hvid Bei gaar gennem det grønne Græs ud af Kongegaarden. Denne Bei har to mægtige naturlige Porte af tæt sammenvæltet stor Kullesten, mellem hvilke der er Kastuskrat, lige foran Kongegaarden, der i Sandhed ligger kongeligt, beherskende Udsigten til alle Kanier over den vide, vakte Slette, der er gennemslaaet af Floden Unifuzu. Veligheden minder noget om Veien fra Bodoemyren ved Bodo Kjøbstad oppover mod Baagebandet, naar man vil tænke sig hele Bodoemyren forvandlet til en Slaatemark. Jeg folte med en uforklarlig Fornemmelse, at dette Landskab havde en historisk Karakter, maaste dog blot historisk, det er skjebnesvangert for mit eget Bedkommende (naar man vil forklare sig Fornemmelsen ifølge den Velhædendeheds Stephens Schillingste Methode). Men mange Timers Fart gennem høit besværligt Terrain under liden eller ingen Stræffelse med Mad den hele Dag gav os god Tid til at kjøle vore Indtryk. Til begge Sider skjult af Bjergene og i betydelig Afstand havde Umnyamana og Prindsen Undabuto

fine store Raale. Vi drage over den med Profodiller meget vel forspnede Unitusi eller som Nogle ville have det Iffitwebesi Flod midt paa den store Slette uden dog at mærke noget til disse gyselige Dyr, der dog saa let kunde skjule sig nu i Regntiden, da Vandet er tykt som en Vælling af Dynd; og stege endelig langsomt frem opad en Skraaning gjennem den omtalte Port for Hoffolkenes Dine. Paa Stenene ved hin Port sad en Vægter i langt kolort Sommerklæde. Vi henvendte os til ham med Ansæt om at maatte saa se Kongen, og han forte os strax til den høire Side af Ifficamelelo, hvor nogle Ungdommer holdt paa med en klagende Sang til Tre for Amadhlozierne (de Ufdodes Aander). Der havde nogle Dage forud været stor Sørgefest i Anledning af Dabulamangis, den af Boerne dræbte kongelige Prins's Død. Strax raabtes der: „Der er Kongen“, og en hvel, ganske vakker Mand paa ca. 40 Aar kom frem i kolort, langt Sommerklæde svøbt rundt om Legemet som en Raabe. Jeg hilste ham i den treenige Guds Navn i den norste Kirkes og i mit Embeds Navn som Biskop Schreunders Efterfølger i hans Gjerning. Hoffolk og Ungdom samlede sig rundt, og jeg sagde, at jeg var kommen for at prædike Guds Ord for Kongen og hans Folk. „Hvorledes skulle vi høre Guds Ord nu, da vi ere i saadan Nød for vort Land, som toges fra os?“ sagde han. Jeg svarede, at Gud netop gjennem sit Ord har Trøst for al Trængsel, om man vil høre og lyde hans Ord og tage den til Hjerte. Dette gjentog han for de Øvrige og fandt det noksaa brav. De Øvrige raabte da: „Denne er ikke Kongen.“ „Da er mine Ord, Hovding, at bringe Kongen og min Hilfen gjælder ham; og dig Hovding, hilser jeg ligesaa i Christ, min Herres Navn.“ „Ja“, svarede han — thi han var sandsynligvis at betragte som Kongens Formynder, og jeg kaldte mig i Erindring, at samme Ceremoni var bragt ved Hr. Decent Lotties med Folges Modtagelse — „men Kongen er nu draget ud.“ Dette var maaste atter hofceremoniel Tale, thi i samme Dieblif var der allerede gaaet Bud op til Iffigodhlo for at melde min Ankomst og alle mine Ord, og i samme Dieblif hilfedes jeg venlig af en Engelftmand, der var Kongens Ven og som var sendt af Kongemoderen fra Iffigodhloen for at udforske, om jeg var, hvad han strax havde formodet, en Missionær. Derpaa bad jeg hin Hovding, Hofmarschall eller Drot om at vise mig en Hytte hvor jeg kunde lægge mine Sager, og strax anviste man mig Prins Undabulos særskilt indhegnede Logis. Gaverne maatte jeg allerede om Aftenen fremvise for Hofstjenere, at de kunde sige Kongen Bæst; om Morgenen blev jeg hentet og lode de to Troende bære Gaverne efter mig, men havde faaet Bæst fra Kongen, at der var Hunger, saa han beflogede at han ikke havde Mad. Vel, tænkte jeg, har vor Herre fastet saa længe for os, maa jeg vel forsøge at faste lidt et Par Dage for at saa Velighed til at røgte min Herres Erinde. Da Hofmarschallken om Aftenen nølede længe med at indfri sit Løfte og komme i det mig anviste Hus for at sige Bæst om Audientjen, begyndte vi at synge til Aftenandagt. Saaledes kom Hovdingen med mange Folk, netop som dette var begyndt, og de

overbare andægtig det Hele. Derpaa sagde jeg, at Tiden er kort, vi vide ikke alle Tings Ende. De maatte ikke opholde mig, da det imorgen var Søndag, da vilde jeg prædike og ikke forhandle om verdslige Ting.

Ja, det fandt de rimeligt, og alle mine Ord blev noiagtig bragte Kongen. „Guds Ord siger ogsaa, Hovding, at du skal gjøre mod Andre, hvad du vil, at de skulle gjøre mod dig,“ fortsatte jeg derpaa, du siger at dine Øren og dit Hjerte nu er mæt, men din Bug er sulten, hvorfor du gaar at spise. Altsaa bør du ogsaa ønske at mine Folk skulle have noget at stille sin Hunger paa. Dette gjorde saa meget Indtryk, at han sendte en liden Skaal med kogt Mais fra sin egen Forhning. Med den hvide Mand talte jeg meget eller rettere han med mig. Han behandlede mig med udsøgt Høflighed og sagde, at han var bleven Kongens Ven, fordi han, da han var kommen for at sælge Heste, og Kongen ikke vilde kjøbe, forærede ham en af sine Heste. Kongen kunde ikke stilles fra ham siden og forordnede ham Mad uddelt 2 Gange daglig, og det behagede Manden at blive der, men han saa, som rimelig kunde være, meget mager ud og fortalte, at han en Dag ikke sit sin Mad, da man i Kongens Fraværelse undlod at opfylde hans udtrykkelige Befaling. Da den unge Konge, der er meget glad i Rideture og undertiden i Jagt, men som aldrig ligger borte om Natten, kom hjem, lod Engeltmanden ved en Hofstjener melde Kongen: „Jeg siger dig nu Farvel, o Konge, thi jeg ser meget Græs paa Biergene her, men kan ikke æde det, da jeg ikke er en Hest. Jeg ser ogsaa meget Stov paa Jorden, men kan heller ikke æde det.“ Da tørstede Kongen med Ridedøst af Flodhestskind lystig løs paa sine oppartende Terners Rygstykker og sagde: „J kunne vove at negte min Hovdmand den Mad, jeg har forordnet ham!“ Forat forstaa derne Hunger maa man vide: 1) hele Landet er fattigt og udpiint og Stormændenes Gods taget efter Krigen; 2) der har været et usædvanligt sent Foraar — Mangel paa Regn — saa Træerne endnu efter 6 Maaneder staa bladløse nede i Lavlandet; 3) Kongen kjøber meget af sit Kvæg bort for Heste for at ruste sig mod befrygtede Indfald af uldydige eller oprørste Vasaller. Endelig stedtes jeg da Kl. 6½ den følgende Morgen for Frokost til Audients og lod bringe mine Gaver, som Kongen modtog meget vel; han lod mig prøve det smukke Agelstjærk paa en smækker Hofkavalers Stuldre. Han modtog mig indenfor Indhegningen udenfor sit eget Hus, siddende i nationalt Antret paa et Skjold med en Køllestof i Haanden. Og dog var hans Holdning i Sandhed kongelig og værdig.

Man maa have seet Umpandes Afkom for at tro ret deres Stjorhed. Han er en Ungling af runde Former, middels Høide, et særdeles blidt, venligt og forstandigt Ansigt med et sørgmodigt Præg skinnende gjennem. Han rakte mig Haanden, som jeg tog, høiede mig dybt og ønskede ham Guds Belsignelse og Oplysning i vor Herres og Frelseres Jesu Christi Navn. Derpaa spurgte jeg, om det behagede ham at modtage mine smaa Gaver, der kom fra et godt Hjerte, sendte med Hilsener fra mine Medarbeidere i Gjerningen saavel som fra mig selv. Derpaa nævnte jeg alle Med-

arbejdere, min Broder, Hr. Missionær Otte med Frue, min Hustru, Fru Bispinde Schreuder. Den sidste hilkede alle store Folk, at dersom de vilde omvende sig og tro, vilde det gaa dem vel. Da sagde han: „Hilse de meget?“ „Ja meget,“ svarede jeg. Derpaa sagde han at han onskede at modtage Gaverne. Jeg aabnede da Blikkufferten og tog ud Bibelbillederne først. Derpaa viste jeg ham No 1, Skabelsen og Syndefaldet og gav en udførlig Forklaring derover efter hans Onske, og saa No. 2, Rain og Abel. „Hvad er det?“ sagde han. Det, sagde jeg, er: „Fitelo esibabaya fesono“ (Syndens bitre Frugt). Da gjentog han: „Fitelo esibabaya fesono“, seende op omkring sig med svagt ironisk, men tillige selvbevidst Udtryk, tilkjendegivende, at han forstod denne abstrakte Tale, og nød ialfald dens æstetiske Skjønhed. Men da han hørte om Brodermord sagde han, maaske ihukommende de blodige Familiedramaer i Kongehuset og sine egne Fiender: „Og saa de øvrige Gaver.“ Da vi kom til Dragten, sagde han: „Dette er vel Dragt til at komme til Søndags i?“ „Ja“, sagde jeg. „Er der Frakke, Vest og Bentklæder?“ Ja Konge, svarede jeg. Da det Hele var endt, behagede det ham ogsaa at beholde Blikkufferten, en Gave fra en kjær gammel Tante, til at forvare det i; den var forsynet med Hængelaas. Derpaa aftaltes Tiden til at komme til Søndag senere paa Formiddagen. Da han befandt sig at være reden ud ved den fastsatte Tid, og han ikke udtrykkelig havde sagt, at han vilde være nærværende ved Prædiken, lod jeg Hofmarskalken afgjøre, om vi skulde begynde. Det blev bestemt. Mine Troende og Engelsemanden hjalp mig med at synge Psalmer, og for første Gang i denne Kongegaard lod Psalmernes Toner til Guds Ære og hans dyrebare Evangelium forkyndte til Frelse for bødferdige Syndere, der vilde forlade Mørket og Mørkets Gjerninger og komme til Lyset. Jeg prædikede over Joh. 3. 16 og flg. („Saa høit elskede Gud Verden“).

Se I ikke at den Tid er forbi, jagde jeg, at I kunne vente Hjælp af at dyrke det som er nedenunder, vender Sind og Hjerter og Dine opad. De, som adlyde ham, som throner ovenover os, de skulle stige opad i den evige Glæde i Lyset, de, som dyrke den, der er under os, de skulle synke ned i den evige Mørkets Pine. Medens dette prædikedes med høi Røst, saa jeg troede det hørtes over hele Kongegaarden og først og fremst af de opmærksomme Hoffolk og af den oprindelige Hoffstat indenfor Afgodshølen, der var lige bag mig, for en høi Mand med Bukkehorn befæstede i begge Tindinger frem og tilbage paa Pladsen foran mig, talte og støiede, under den største Forbitrelse springende sin Rollestof. — det var en legemlig Afbildning af Mørkets Fyrste. Jeg hørte siden, at han var en stor „Umbulali“ (Dræber) i Krigen mod Usibepu. Han hadede vel min gaen løs paa det gamle System. Engelsemanden sagde siden, at mange hang ved mine Ord, „som om de vilde æde dem,“ eftersom de udtaltes, og at han vilde glæde sig over, om Kongen og hans Folk antog Kristendommen. Netop nu endte jeg med en hjertelig Bøn og Fadervor, medens Manden med Bukkehornene for ud og gjemte sig uden at have faaet noget Bisfald af Sine.

Da for en Rytter gjennem Stenporten udenfor — paa en hvid Hest, der gjorde rundt om med sin Rytter, som atter mestrede den, red lige op og gjentjendtes som den unge Konge. Jeg tog min Hat dybt af og hilsede, men afbrød ikke, og saa andægtig opforte Forsamlingen sig, at jeg ikke engang hørte den Kongehilsen, der bragtes Kongen med dæmpede Stemmer. Han sad en Stund smilende paa sin hvide Hest, en liden, raut Rytter i smukt passende engelsk Ridedragt med en graa Kepi eller Ridehue paa Hovedet og med en Holdning, hvorover ingen hvid Kavaller, ja ikke engang en europæisk Prins eller Fyrste skulde have stammet sig. Thi hvor finder man vel i det Hele en stjonnere Regemsholdning end hos dette Folk? Jeg er vis paa, at mangen Europæers Hjerte skulde have bævet af Interesse for den lille, smukke, mørke Fyrste, om de havde seet ham. Derpaa red han hen til Hfigodhloen, afleverede Hesten, men kom strax igjen ud og blandede sig mellem Mængden, til Tjenesten var over. Jeg vidste det ikke, men han fik saaledes høre min alvorlige og oprigtige Bøn for Kongen og dette hele Folk og hans Regimente. Man kunde vel smile over et Hof af hungrende Fattige, men jeg glædede mig over, at Gud lugtede vore Gavers Offer som en sød Lugt af Troens og Retfærdighedens Frugter havde hørt min Bøn over, hvad jeg kunde tænke, om at Evangeliet maatte prædikes for Fattige af mig ogsaa ved Kongens Hof. Vel vil man saa lidt mere Respekt for denne Fattigdom, naar man hører, at Kongen nogle Dage i Forveien havde totalt afflaaet et Tilbud af visse hoitstaaende Personer i Natal om £ 3000 aarlig for Ret til at skjærpe efter Guld og udnytte Skjærpet — over hans hele Rige. En Konge, der lever af sur Melk, Hirse og Hixseol, som nydes 2 Gange om Dagen, svarede: „Vi indlade os ikke derpaa. Guld er Intet for mig.“ Jeg erfarede derpaa, at Kongen var reden ud Søndag Formiddag for at ledsage sit Hjertes Udvalgte, en ung, smuk Pige af kongeligt Blod, der havde været i Besøg i Kongsgaarden og nu skulde hjem igjen til sin Slægt i den sydlige Del af Landet. Maaste havde han foræret hende de Perler, han om Morgenen havde modtaget sammen med de øvrige Gaver. Saameget mere maatte jeg elske, at han vendte tilbage til Prædikenen. Man siger, at han elsker i sit Hjerte de Hvides Sæder, og at han kun skal ville tage 1 Husfru. Uden at spise Middag oppebiede jeg Tiden for Eftermiddagsprædikenen og havde atter paa samme Sted en stor og opmærksom Forsamling. Den kvindelige Hofstat var atter opmærksom bag Indhegningen. Formodentlig hørte Kongen ogsaa Alt. Derpaa gif vi glade til vort Logis, hvor der snart blev sendt os baade fra Kongen og Kongemoderen Mad og Drikke, foruden at Folkene havde kjøbt noget for Tvi i en Kraal i Nærheden — ja endog sød Melk til mig til min Kaffe og The. Vi takkede alle Gud, men mest for at han havde aabnet sit Ord Udgang, hvorover Nathanael udtrykte sin uskrømte Glæde. Smidleriid maatte jeg beslutte mig til at lade Reisen ende her og vende tilbage Mandag Morgen, da jeg ikke havde udrustet mig til et længere Ophold og ikke gjort Regning paa Hunger i Kongsgaarden, hvilket gjorde at mit Brødsforraad

snart vilde være opbrugt. Paa denne fredelige Søndag lod Psalmeſang og Guds Lov og Pris 4 Gange i Kongegaarden. Om Aftenen kom der Bud, at Kongemoderen ønskede en Kniv og vilde modtage mig om Morgenens efter i Audients. Hun ytrede derpaa ved et gjentaget Bud, at hun vilde have et Klæde til at ligge i. Jeg svarede, at hvis jeg fik Adgang til at komme igjen og prædike, ſkulde hun ogsaa ſaa Klædet. Imorgen ſkulde hun ſaa Kniven af mig perſonlig. Jeg begjærede ogsaa Afftedsaudients hos Kongen til tidlig næſte Morgen, hvilket indrømmedes. Kl. 6½ efter endt Morgenandagt kom Hofbetjenten og bad mig følge med. Staa der, hvor du prædikede igaar, ſagde han. Jeg blev ført hen netop paa den Plet, derfra gif han ind i det lige nærved værende kvindelige Iſtigodshlo, hvorpaa jeg nød den Gæſt at føres indenfor ſamme, idet han ſtrax efter kom og hentede mig. Her rakte jeg Haanden til en meget ſmuk og værdig Kone paa ca. 40 Aar med et Udtryk, ſom om Smerien over Cethmans Nederlag, Fangenſkab og Død endnu ſtod ſkrevet deri. Jeg kunde nu forſtaa at den unge Konge var ſaa ſmuk. Jeg tog Hatten dtht af med den venſtre Haand og ſagde: „Jeg glæder mig ved at hilſe paa dig, Herſkerinde.“ „Jeg ogsaa glæder mig ved at ſe dig, Mfundifi,“ ſvarede hun og holdt længe min Haand, hvorpaa hun talte om Guds Ords Prædiken den foregaaende Dag og ytrede ſit Bifald til at jeg forelæſte hende om Skabelſen af Bibelen, ſom jeg havde under Armen. — Jeg udførte mine Hiſener. Derpaa ytrede hun Ønſket om et godt ſort Liggeklæde og ſaa ſpurgte hun (ſom om hun ikke vilde berøre den ſmertelige Mellemtid): „Hvorledes lever Grout (den amerikaniſke Miſſionær)? lever han endnu?“ „Ja“, ſagde jeg, „han lever endnu, men er meget gammel. Han har netop hjulpet til at ſaa iſtand denne Bog, der indeholder Guds Ord paa Ederſ Tungemaal.“ Grout ſkal have gjort meget Indtryk, og flere af de Hoiere, iſær Piger, vilde blive troende, men forhindredeſ af de Store, der ledede Politiken. — Jeg gav hende en liden Kniv til Tat for Maden og en ſtor ſammenſat Kniv med Ske og Gaffel — mit eget Reifeapparat — ſom en virkelig Gave, der ſkulde erindre hende om at bede til Himmelenſ Gud. Hun var viſtnok meget tilfreds. — Derpaa var Audientſen tilende, og vi gif til Kongen, der denne Gang modtog mig i ſit Hus, udenfor hvilket der var ſtillet endel Gæværer. Han ſad paa en Matte paa Gulvet. Hos ham var 2 Hofkavallerer af hans Alder og en liden Gut. Han lod ſtrax bringe Kaſſen og begjærede Forklaring over de Billeder, der foreſtillede Pauli Omvendelſe og Stephanus Død. Han ſpurgte den hele Tid om Kriſtendommen og om, hvad Gud vilde gjøre ham, om han ikke blev troende; da ſvarede Nathanael: „Da vil han kaſte dig bort, Konge.“ Hans forſte Hofkavaller intereſſerede ſig ligesaa meget forat ſpørge om alle diſſe Ting. Særlig intereſſerede det Kongen at ſpørge om Verdens Undergang, da han havde hæftet ſig ved de Ord i mit forſte Bud, at Verdens Tid herefter var kort. Han vilde vide Tiden naar, men jeg ſvarede, at Gud holdt det i ſin egen Magt, og vi vidſte det ikke, men maatte altid være beredte. Derpaa glædede han ſig meget over, at jeg bad ham gjemme min

Bibel indtil videre, da hans hvide Mand vilde læse deraf for ham. „Det var godt, saa kunne vi saa Forklaring paa Billederne, og saa kunne vi holde Sondag,“ sagde han. — „Derpaa har jeg det at bede dig om, o Konge,“ svarede jeg, „at du vil modtage mig i Raade, naar jeg kommer tilbage for at prædike for Eder, jeg vil ikke besvære Eder med at skaffe mig Føde. Vil du modtage mig med Raade?“ „Ja“, svarede han fint med blot et Ord. „Dernæst beder jeg dig, o Konge, at sende forstandig Ungdom til Skolerne, at de kunne oplæres og vende tilbage til dit Land derefter. Vi ville ogsaa gjerne modtage saadanne paa Entumeni. Endelig har jeg en Ting at sige dig, Konge, og mærk det vel. Jeg ser grant alle de Banstueligheder, der omringe dig, men der gives en Heilighed for dig til Redning: forlad det gamle System, kast Amadhloziedyrtefelsen bort og tro paa den levende, treenige Gud, du og dit Folk! Gjør du det, saa vil Gud stadfæste dit Rige, og Mange hinsides Havet ville elske dig og bede for dig og dit Folk, ligesom vi ogsaa nu stadig bede for Eder.“ Han tog meget vel mod denne Tale. Nathanael talte meget til ham og udtalte efter vor Udgang sin Forvisning om, at Dinizulu vilde blive en Troende, og at hans Store ikke kunde hindre ham. Grunden dertil er mærkelig, og jeg skal strax komme tilbage dertil. Jeg reiste mig da, for at tage Afsted, men velsignede ham først: „Gud omvende og opløse og bevare dig. Gud styrke og befæste dit Rige og frelse dig fra dine Fienders Haand. Amen.“ Derpaa trøb jeg baglængs ud af Huset, trods det Anstødelige deri efter gamle nedarbejdede Zulubegreber, med de Ord: „Jeg vender dig ikke Røggen. Konge, jeg stilles fra dig paa hvide Mænds Vis.“ Saaledes saa vi hverandres Ansigt, til Syttevæggen stilte mellem os.

Nu til Nathanaels Beretning. Da Cethwayo anden Gang var overvunden, havde han mange Dromme, kaldte derfor en af de Døtte paa Entumeni til sig og sagde til ham: Fortæl mig noie alle Ting om Jesus. Jeg ser i Dromme mange døde og levende hvide og sorte Mænd, som jeg kjender. I en Drom saa jeg blot Døddinger og fandt mig selv vandrende blandt dem. Da hørte jeg en Røst: Cethwayo, hvorfor plager du mig?“ Jeg svarede: „Hvem er du?“ Jeg er Jesus.“ svarede Røsten, „lad være at trænge mig.“ Paa sin Dødsdag kaldte derfor Cethwayo sin Son, Dinizulu, og sagde til ham: „Odhv altid Abafundiserne (Æverne) i Alt, hvad de sige til dig!“ — Ved disse Ord har han sat Jesu Tjeneres Ord foran Amadhloziernes, ogsaa sin egen Mands, Hvidsten gennem Døddingemarerer og Udlæggerses Tilskyndelser. Dette har en vid Rækkevidde. Thi Jesu Tjenere have altsaa Cethwayos Ord paa sin Side, og Cethwayo har brudt med Amadhloziernes Religion ved at udtale disse Ord. De Store vide, at de tilsidejætte Cethwayos Ord, om de sætte sig mod Dinizulus Ønske, dersom han vil blive troende. De ville derfor være henviste til List og indirekte Modstand alene, hvis de ønske at hindre det. Da Ufibeputrængte hans Folk haardt, fortæller Nathanael fremdeles, gjorde Dinizulu

følgende Sang, hvori en Zulufyrste for første Gang anraaber de Kristnes Gud om Hjælp.

Tixo*), si cele 'mfula kuwe,
Nkosi, e tanda bonke abantu,
A u si beke!

Gud (de Christnes), vi bede Regn af dig, Herre, som elsker alle Folk. Maa du se til os!" — Dette synges i mange Stropher.

Vi kom godt og vel tilbage til Entumeni efter 4 Dages Reise, efterat den hvide Mand, der var meget taknemmelig for en Smule The og Kaffe, som jeg ofrede af mit lille Forraad, havde erklæret, at han var meget glad over mit Besøg og hjertelig onskede snart at se mig igjen og min Prædiken al mulig Fremgang. Da Kongen vilde stænke ham en Farm ovenover Kongegaarden lige ved samme, troede han, at han vilde blive der og haaber sikkert, at vi atter skulde mødes. „Nu, jeg er kommen her,“ sagde han, „og dør jeg her, saa dør jeg, lever jeg, saa vil jeg ogsaa leve her.“ Saa bør ogsaa en Missionær atter stræbe at tænke mere og mere i sin Gjerning, hvortil han bør begjære et himmelsk Mod, da den er af himmelsk Væsen og forjætter en himmelsk Frugt for ham selv ikke mindre end for den, der høre og modtage Ordet. Det er, som ogsaa nysnævnte Engländer smukt og rigtigt bemærkede, Ordet og inter Andet, der skal omvende Hedningernes Hjerter til Gud fra Satans Magt og føre dem over fra Mørkets til Ljsets Rige.

Paa Hjemveien mødte vi to Unglinger, der havde fulgt Kongens Brud hjem. Jeg gav den fornemste af dem — en meget tiltalende Ungdom — en Kniv, fordi han havde bragt den unge Pige sikkert til hendes Hjem og bad ham hilse meget i Kongegaarden. Ved hvide Umbolosi maatte Folkene klæde af sig og vade 3 Gange over Floden forat saa Tøiet og den halvvoorne Gut med. De skræmte ham tilsidst ved at raabe over, da han sad alene igjen: „Farvel, Malangane!“

Paa Kamagwoza blev vi venlig modtagne af en Familie, som gav os gratis Drikke, ja ogsaa Suppe til Folkene. De horte meget gjerne til Gjengjæld Guds Ord, men beklagede sig kun over, at „disse Udyr“, egentlig Smaadyr, „Ifilwanyana“, plagede dem.

Derved mente de Boerne. — Jeg fik ogsaa flere Beretninger om det ovennævnte mærkelige Dyr. Dets Hore skal have omtrent 1 Mens Bidde. Jeg haaber snart at kunne staafe haandgribelige Kjendsgjerninger.

Fermed maa jeg afslutte nærværende Reisebrev med Tilføiende, at jeg ved Guds Naade fandt Alt vel ved min Hjemkomst, og at lidt Feber, som jeg havde før jeg tiltraadte Reisen, forsvandt under samme, hvorhos jeg nu er restaureret og udhvilet efter den betydelige Anstrængelse. Beder med os, Christi Medforloste, at Gud vil give sit Ord en aaben Dør til Zulufolkets Hjerter og det snart — til dette Folk, hvis Konge Chacas Generaler have

*) Smæk i Siden af Munden s. m naar man smalter paa en Hest.

grundet Riger af dem ligetil op i Landet rundt om Tanganikas Bredder. Han som kan gjøre langt over, hvad vi kunne bede eller forstaa, kan udrette dette til sit hellige Navns Ære her iblandt det mørke Fastlands myldrende Millioner. Amen. Med de hjerteligste Ønsker for det nye Aar og Tak for det gamle til Eder Alle, kjære Medarbeidere i Hjemmets Kirke for denne Gjerning, anbefaler jeg os og al vor Sag til Gud, vor himmelske Fader i Christo Jesu, og til Eders Forbønner, begjærende ogsaa at blive stedse mere tro i Arbeidet og Bønnen og i Forbønnen for Eder, og undertegner med Hoiagtelse og Kjærlighed i Christo Jesu, vor Herre.

Eders i ham medforløste Broder

Nils Astrup.

Under et Dag.

Fortælling af N. Fries.

(Slutning).

Tredie Kapitel.

En underjordisk Ven.

Den følgende Dag var en Søndag. Lori glædede sig altid til de stille, deilige Søndage. Stilhed og Ro var saa velgjørende for hende, og hun havde fast foresat sig aldrig at lade sig forstyrre i denne Ro. forsaavidt det stod til hende. Hun tænkte da ofte paa sin kjære Broder Fredrik, hvem det altid var faldt saa tungt paa Samvittigheden, at han, tvungen og jaget af Stedfaderen, havde maattet udrette alstens Hverdagsarbeide om Søndagsmorgenen. „Gudslov, mig tør Ingen her drive og jage,“ tænkte hun, „i den Henseende er jeg fri og vil vedblive at være et frit Guds Barn.“

Pent og fint klædt begav hun sig ud af Huset for at gaa i Kirke. Fra alle Taarne lød Kirkeklokkerne, og den dybe, smukke Klang gjorde alle-rede Sindet høitidelig stemt.

Da hun traadte ud paa Gaden, faldt hendes Bine paa en Mand, som netop var steget op af Kjældertrappen paa det lige over for liggende Hus, og som det syntes, havde han ogsaa gjort sig færdig til at gaa i Kirke. I det han blev hende var, strakte han sin Bambusrørstok med begge Hænder langt ud i Luften og saa med en eiendommelig sporgende Mine paa hende.

Den Gamle var et meget paafaldende Syn. Han var saa lang, mager og tyndbenet, at han uvilkaarlig mindede om en langagtig, blaasort Torbist. Paa Hovedet bar han en stor, gammelbogs Hue med langt fremspringende Stygge. Den vilde næsten havt Lighed med en gammelthst Churfyrstehat, dersom Styggen ikke havde taget al fyrstelig Lighed bort. Bag i Natten stak en Hæmpe op over Kjølekraven, efter hvilken den ædle Søndagskjole vel Igen igjennem hang i Skabet.

Lori betragtede med Forundring dette Bæsen og tænkte: „Hvem kan det være? Jeg synes, jeg skulde kjende dette besynderlige gamle Ansigt, jeg ved ikke, hvor jeg har det fra.“ Da gik der pludselig et Lys op for hende. Det var jo den gamle Kjælderbeoer derover Gaden, den samme, som nylig havde udstødt de forunderlige Lys og gjort de paafaldende Gebærder, da Hr. Otto spadserede om paa Taget. Men hvor forandret han var! I sit Hverdagskosthyme kjendte hun ham ganske godt; naar hun gik ud, havde hun ofte seet ham komme op ad Trappen, udstyret med Lærreds Forklæde af en tvivlsom Farve, der slyngede sig om de tynde Ben, og væbnet med en lang Kofst i Haanden, hvormed han ivrigt feiede Gaden. Paa de store Fodder havde han et Par uformelige Træsko, og under alt dette havde han en høist knarvurren og fortrydelig Mine, Dinene var tæt sammenknebne, og om Munden laa saa megen Lede og Kjedsommelighed, at man helst ikke vilde have noget med ham at gjøre.

Hvorledes er det muligt, tænkte Lori, at dette kan være den samme Mand! Klæderne gjør vistnok Manden, men denne Forvandling er næsten som et Trylleri i et Fe-Eventyr. Eller skulde maaste Søndagen gjøre det? Om Hverdagens at feie Stov og Smuds fra Gaden og den hjære, hellige Søndag gaa i Guds Hus — det er jo ogsaa meget forskjelligt og kan vel gjøre det udbortes Menneske ganske anderledes.

„Nu da?“ lod det med sturrende Stemme fra den anden Side af Gaden til hende, „hvor gaar hun hen Jomfru Nabberste?“

„I Johannes-Kirken“, svarede Lori.

„Saa kan vi jo gaa sammen.“ vedblev den Gamle, „dersom det ikke er for simpelt at gaa med en gammel Kjælderbeoer. Den Springfyr, som nylig var oppe paa Taget, er vel af den Sort, som heller er paa Taget end gaar i Kirke.“ Under disse Ord blinkede den Gamle med Dinene og fastede et skarpt gjennemtrængende Sideblik paa den unge Pige.

Lori ærgrede sig over, at en dyb Rodme ved denne Hentydning udbredte sig over hendes Ansigt og hun havde ikke liden Lyst til at vende den ukaldte Spørger Ruggen. Men der laa saa meget Belmenende, saa naturligt Bestyttende gjennem alt hans underlige Bæsen, at det holdt hende fast ved hans Side.

Den Gamle havde i Kirken, i Trappen under Prædikestolen sin egen Plads, et Bret, som med en Laas var fæstet fast ved Stolene. Langsomt og hoitideligt tog han Nøglen op af den dybe Lomme, lukkede Laasen op og slog Brevet forsigtig ned. Der var Plads til to. Ved at nappe Lori i Ermet, betydede han hende, at hun kunde blive hos ham. Saaledes sad nu disse To saa høist forskjellige Menneskehorn tæt ind til hinandens Side paa Siddebrættet under Prædikestolen. Den gamle, hæse, sturrende og den unge, friske Fuglestemme blandede sig sammen i Psalmen „Befal du dine Beie og al din Hjerteforg!“ Og for den Herre Gud klang det vist smukt og elskeligt!

Det gamle, meget prøvede, med Livet færdige Hjerte og det unge,

haabende, elskende, hørte denne Søndag Sexagesima paa Lignelsen om Sædemanden, der saæde god Sæd i sin Ager; begge annammede Ordet med Andagt, og begge bad den samme Bøn: „Herre Jesu, gjør vore Hjerter til god og frugtbar Jord!“

Paa Hjemveien gif de fremdeles sammen. Den Gamle var meget oprømt, og i alle Hjørner og Kroge af hans kantede Ansigt skinnede en straalende Venlighed. Han var ogsaa meget snakkelsig, eller rettere, fuld af deltagende Spørgsmaal. Hans Examination indskrænkede sig ikke blot til de Spørgsmaal:

„Man gaar vel regelmæssig i Johanneskirken? — man bringer vel ogsaa noget Smukt og Godt med hjem? — man vogter sig vel for Fuglene paa Taget?“ — men efterhaanden fik den Gamle, gjennem sine mange Spørgsmaal, et Indblik baade i den unge Piges nuværende Stilling og foregaaende Liv.

Da de skulde stilles ad, stillede den Gamle sig igjen med det langt udstrakte Bambusrør i første Position; og ivrigt nikkende sagde han med sin strattende Stemme, idet hun trohjertig rakte ham Haanden til Afsted:

„Vil give mig den Tre engang i Eftermiddag at besøge Jomfruen deroppe! Er vistnok kun en gammel Underjordist, men vilde ogsaa engang ret gjerne være Himlen nær. Vil nok passe godt sammen vi To. Nu, Adios Jomfru, tag mig det ikke ilde op!“ Under vedvarende Nit, saalænge han kunde se den unge Pige, steg han ned ad Trappen til sin Kjelder.

I denne drev han en Handel med allskens Grøntsager, Poteter, Grøn og Melvarer; og i Forbindelse hermed havde han en særegen Interesse af at være Gadefeier, nemlig holde det Stykke udenfor sin Kjelder rent og frit for alt Smuds. Til dette Arbeide anvendte han hver Dag en bestemt Tid. Feieskarnet blev omhyggelig lagt op i en Haandhjerre og opbevaret i Baggaarden for senere at tjene som Gjødning paa et lidet Stykke Havejord, som han eiede og dyrkede udenfor Porten.

Naar man saa den gamle Særling saa forretningsmæssig, ivrig og tilsyneladende forbitret fare omkring med den lange Kofst, maatte man vel tænke sig, at der bevægede sig ganske andre Tanker i hans Indre, end der kunde fremkaldes af den lave Bessjæftigelse, hans Hænder udførte. Han ønskede vist i sit Hjerte, at det havde staaet i hans Magt med den lange Kofst at feie ud af Menneskelivet og Verdensstraffiken Alt, hvad der var ham saa grundforhadet og modbydeligt, nemlig hvad Skriften indbefatter i de Ord:

„Synden er Menneskenes Fordærvelse!“

Forøvrigt nød den gamle Kjelderbeoer, trods alle sine Underligheder, en vis Anseelse i Gaden; thi man holdt ham for rig, og han havde tillige en vis Maade, hvorpaa han holdt sig Folk fra Livet, ved hjærvt og uden Tilbageholdenhed at sige dem Sandheden.

Denne Søndag Eftermiddag viste den underjordiste Ven sig virkelig som Gæst paa Tagkammeret hos den lille Sympige, og blev paa det Venligste modtaget.

Først forundrede han sig meget over dette Slags Boliger, men syntes, at han dog nok foretrak sin egen Kjelder dernede. Man var jo vistnok her Himlen meget nær og havde et frit Blik mod Oven, men han kunde forøvrigt heller ikke beklage sig, det havde han jo ogsaa dernede.

„De har vel slet ikke kjendt mig førend idag?“ Med disse Ord indledede han den videre Underholdning, og med opløst Begesinger og i en belærende Tone vedblev han: „Ja ser de, kjære Jomfru, alt dette gjør Søndagen. Naar man om Hverdagens farer omkring i Gadesnavset, ser Menneskevrimlens trable Ørken med alle dens modstridende Interesser, — og hvad værre er, — opdager alt det Urene og Syndige, som Kjøbere og Sælgere bærer paa deres arme Sjæle ned med sig i min Kjelder, da bliver man tilfidsst som sammenstrumpet og krøbet ind i sig selv. Men Søndagen gjør Alting godt igjen. Da strækker og udvider det indre Menneske sig igjen“, — ved disse Ord reiste han sig op, og støttet paa sin Stof, strakte han sig, saa langt han kunde i Veiret, — „da lysner og glettes det misfornøiede Ansigt igjen; thi man føler da den rene, gode Luft fra Oven og tænker derved paa, at man engang for bestandig skal komme ud af Hverdagsstøvet her paa Jorden og ind i den delige himmelske Søndag i Himlen. Tænker ikke De ogsaa saaledes, lille Jomfru?“

Vori sad ganske forundret og sølte sig ordentlig opbygget under denne Tale, og da hun med foldede Hænder heftede sine klare Dine paa hans gamle, rynkede og fortørrede Ansigt, vedblev han:

„Ja ser de, kjære Jomfru, jeg gamle Mand har endnu gode Dine, endstjønt jeg af det underjordiske Liv vel nogenlunde ser ud som en Muldvarp; og med disse mine gode Dine har jeg seet, at De ikke er som de sædvanlige luftige, forfængelige Tingester, som hænger altskens Dingeldangel paa sig og bærer sig saaledes ad, at jeg skulde have den største Lyst til at saa dem under min Kof. Og da jeg nylig saa den smukke Sommerfugl spankulere omkring her paa Taget, og De stikke Deres Hoved ud igjennem Vinduet, og Fyren begyndte at gjøre allehaande Manøvrer, da tænkte jeg: Nu er Holland i Nød, og begyndte at gjøre Nødsignaler. De maa ikke fortænke mig heri, kjære Jomfru. En saadan gammel Mand som jeg, har oplevet meget, og i det smukkeste Øble kryber ogsaa Orme ind. Det er altsammen steet af Kjærlighed! — Og nu, — dersom De vil gjøre mig en Fornøielse, saa fortæl mig lidt om Fader og Moder, Broder og Søster, eller hvad De ellers har hjært her i Verden. Vil De antage mig gamle, underlige Karl som Ven, saa gjør de mig en Glæde!“

Alt, det gjorde Vori meget gjerne. Hun havde fattet en inderlig Tillid til ham allerede fra Morgenens af, da de sad sammen i Kirken; og da han nu talte saa hjertelig med hende, var det hende, som om hun var hans Barn, og han hendes Fader, og det gjorde hendes ensomme Hjerte saa godt. Da oplod Sluserne for hendes indre Liv sig, og hun fortalte om Mollen derhjemme, omgivet af Drekrattet, om sin dyrebare, hjemgangne Moder, om Fredrik og hendes Ungstelse for ham, og tilfidsst ogsaa lidt om Stedsfaderen.

Den Gamle hørte meget deltagende efter, medens han ofte for sig med Kjoleærmet over Ansigtet og tog en Pris af sin store Hornbaase.

Da Lori havde endt, taug han en Stund, derpaa sagde han langsomt og høitideligt:

„Hvad Gud gjør, er vel gjort! Han giver, Han tager, Hans Navn være lovet! — men, — men,“ derpaa romnaede han sig eftertrykkelig og rettede sig, støttet paa sin Stok, høit i Veiret, — „naar onde Menneſter gjør Uret, det kan jeg ikke lide, — nei, nei, det kan jeg ikke lide! — Og Dem og Deres Broder er der skeet stor Uret! — Det kan jeg ikke lide! Nei, nei, det vil jeg ikke taale!“ Dermed stødte han Stoffen haardt i Gulvet.

„Vent De kun, der maa jeg komme imellem! De kjenner mig allerede de høivise Retsherre. De kjenner ham, den gamle Kjeldermand!“

Den Gamle var i saadanne Sager en Praktikus og havde allerede hjulpet mange Enfer og Faderløse til deres Ret uden at drage den mindste Fordel deraf. Det var ham utaaleligt at se Uret triumfere. Saaledes var ikke alene den unge Piges jordiske Velsærd nu i de bedste Hænder, men ogsaa for hendes indre Liv var den underjordiske Ven af Betydning. Hun sad nu mangen Søndag ved hans Side paa Brettet under Prædikestolen, og mangen Søndag Estermiddag besøgte han hende i hendes lille, lustige Bolig. Da det blev Foraar, spadserede de sammen ud til hans Havestykke; hun glædede sig med ham over at se Grøntsagerne vore og trives, og begge takkede Gud for et saadant Venſkabs Velsignelse.

Fjerde Kapitel.

Jordist- og himmelfskindet.

Da Lori en Dag gif ud for at aflevere et færdigt Arbeide, stod Hr. Otto nede ved Trappen, og hun kunde ikke undgaa ham. De havde ikke seet hinanden paa lang Tid, og det syntes, som om han havde Noget paa Hjertet.

„De betragter mig vel forlængst som hørende til de Fortabtes Tal, Frosen Lori,“ beghndte han, „og forundrer Dem vel over, at Jorden ikke har slugt mig ligesom Korahs Bænde?“

Pigen vilde med en Hilsen gaa ham forbi, men han traadte i Veien for hende og sagde i en ganske forandret Tone og med en af indre Bevægelse bævende Stemme:

„De kan gjøre mig til, hvad De vil! Jeg har forsøgt ikke mere at tænke paa Dem, men jeg kan ikke lade det være! Jeg troede, at Deres Kristendom lærte Dem at opsoge de Fortabte og forbinde de Saarede. Egeghydig tør De da ikke være, naar De holder mig for en Saadan! Jeg kan bære Alt af Dem, kun ikke Egeghydighed!“

Lori blev glødende hed, hun vidste slet ikke, hvad hun skulde sige eller gjøre og stod med nedslagne Dine foran den bevægede unge Mand.

„Jeg gaar idag en farlig Vej,“ vedblev han, „min Moder ved Intet derom og skal heller ikke vide det, for ikke unødigt at ængste sig. Vi arbejder idag paa Taarnet til den nye Kirke, og det er høit oppe. Vil De tænke paa mig idag, Lori, og bede for mig? Det vilde være mig en kjær Tanke at vide dette! Vil De? Sig, at De vil, saa gaar jeg.“

Lori saa ham nu alvorligt ind i Ansigtet, udtalte et fast og klart „Ja“ og gav ham ogsaa Haanden derpaa. Han saa med et varmt, langt Blik ind i hendes fromme, rene Barneansigt, da rev han sig løs og ilte derfra.

Med bankende Hjerter fortsatte Lori sin Vej. Hun maatte ikke have været Pige, dersom ikke de Ord uafsladelig havde gjenlydt i hendes Indre: „De kan gjøre mig til, hvad De vil!“ — Taler ikke ogsaa Bibelen om, at vantroende Mænd kan blive omvendte ved Kvindernes stille, fromme Vandel! — Er denne ikke en Forblindet, en Vildfarende, en Forsført, som saa mange Andre? — Hun kunde ikke skjule for sig selv, at han ikke var hende lige-gyldig. Han er saa kjæl, saa mandig, saa slikt og behændig; en god Søn er han ogsaa, — men, der mangler ham det Bedste, det Største, — at han ikke ydmyger sig for sin Gud, ikke sagtnodig antager det lægende Ord! — Al, dersom han gjorde det, sukede den unge Pige i Dybet af sit jomfruelige Hjerter, da kunde jeg vel saa ham kjær.

Dg idag gaar han paa farlige Veie! det maa da være meget slemt og vanskeligt, hvad han har at gjøre, naar han, som er saa dristig og kjæft foragter al Fare, selv siger det. O, hvorfor skulde hun da ikke tænke paa ham og bede, at Gud vil beskytte og bevare ham, — var det end blot for hans stakkels Moders Skyld; — men, — hun lagde den lille Haand paa sit bankende Hjerter, — hun folte, at det ogsaa var for sin egen Skyld.

Det blev Middag; Lori var meget urolig, hun gik ud paa Gangen i Haab om at saa høre hans raske, faste Skridt — men han kom ikke. Hun gjorde sig et Grinde ned til hans Moder og horte da, at han ikke kom hjem førend Aftenstid: Veien var for lang til at gaa to Gange, han havde derfor Middagsmad med sig.

Henimod Klokker fire blev der en usædvanlig Alarm i Huset. Strax derefter lød et skarpt, gjennemtrængende Skrig, en hjertesønderrivende Tone! Hvad er det? — Der maa være steet en frygtelig Ulykke! — Lori ved det, — de har ført en Død ind i Huset!

Hun ilte ned. — Nei, han var ikke død, men skrækkelig tilrebet! — Den ellers sikre Fod var gledet ud, og dersom ikke et udspændt Taug, hvorpaa han var falden, noget havde afbødet Stødet, vilde han have ligget sønderknuust paa Jorden

Den arme Moder! — Der laa hendes Livs eneste Haab, hendes Stoltthed og Glæde, saaledes for hende! Blodige Vind bedækkede næsten hele det smukke Ansigt, en Arm og et Ben brudt. Uden Bevægelse laa han der, han var under Transporten falden i en dyb Asmagt. Røgen havde selv

ledsaget ham, da han fordrede at blive bragt hjem for at dø hos sin Moder.

„Maa han da dø?“ I Loris paa Lægen angstfuldt fæstede Blik laa dette Spørgsmaal udtalt — han traf paa Skulderen.

„Der er vist meget lidet Haab, da der til de ydre Bestadigelser nok ogsaa maa være en indre forhaanden.“

Moderen laa fuldstændig uden Fatning hænderovridende paa Sengen, hvor de havde lagt hende.

„Hvem skal overtage Pleien her!“ Doktoren saa ved disse Ord paa den lille Sydpige, som erklærede sig villig til Alt — med Guds Hjælp!

Efterat Doktoren havde lovet at komme igjen om Aftenen, gif han derfra tilligemed de Mænd, som havde bragt den Syge hjem. Lori var nu med Moderen alene hos den Ulykkelige, som endnu tilsyneladende laa livløs.

„Han er død!“ jamrede den arme Kone, „han er vist allerede død!“ Lori boiede sig over ham, „han lever,“ trøstede hun, da hun med Haanden hvilende paa hans Hjerte følte, at det bankede svagt. „Hvis det er Guds Villie, kan han ogsaa vedblive at leve. Lad os bede.“ De faldt begge paa Knæ, og over den unge Piges Læber flød hellige Ord saa klare, saa ydmyge, saa troende og tillidsfulde! alt bygget paa den ene Grund: „Ske din Villie! — Din gode naadige Villie, kun at du redder hans Sjæl!“

Da hun havde sagt „Amen“, lagde hun sin varme Haand atter paa hans Hjerte og sporede en svag Bevægelse. Han slog de smukke Dine fuldt og klart op — han befundede sig — og efterhaanden som han kom til fuld Bevidsthed, lagde et Udtryk af dyb Sørgmodighed sig over hans dødsblege Ansigt, idet de Ord, som blot kunde høres og forstaaes af hende, gif over hans Læber:

„Din Beden hjalp ikke! — Jeg tænkte paa dig, da min Fod gled ned. — Rys mig nu — og saa — dø!“

Hendes Sjæl bævede, da hun hørte disse Ord. Med stort Alvor sagde hun: „Der staar skrevet: „Han vil bevare din Fod fra at glide“ og: „Den, som bevarer dig, slumrer ikke!“ Havde du tænkt paa Ham, saa var din Fod ikke gledet, og dersom du vendte dig til Ham endnu i denne Stund, vilde du leve, om du døde strax.“

Da spillede atter et Glimt af det gamle spottende Smil paa hans blege Læber, og Lori tænkte med Smerte: „At endnu altid jordiffindet, endssjønt han staar ved Dødens Port!“

Lægen kom og fandt ikke Tilstanden saa slet, som han havde ventet. Men der kom tunge, bange Dage og lange, strækkelige Nætter. De to Fruentimmer vaagede afvejlende og omhyggeligt. Det tungeste overtog dog Lori, som var ung og stærk, og nødede ofte Moderen til at hvile og sove. Naar da Nattens Stilhed omgav hende, og en urolig Febersjovn havde sanket sig ned over den ulykkelige unge Mand, søgte hun sin Trost i Guds Ord, læste og bad med halvhai Stemme. Heri blandede sig ofte fra den Syges Læber drommende Tale og forvirrede Ord, der som slagrende Nøttemænd sprang

hist og her om fra det Ene til det Andet, ofte fulde af Angst, næsten svingende, ofte sagte hvistende, og altid blev hine Ord gjentaget:

„Din Beden nyttede ikke! Rys mig — og saa — dø.“

Beständig paany at høre disse Ord var den tungeste Provelse for den unge Pige. Hun vilde gjerne have overtaget hele Sygepleien, undværet Sønn og for hans Skyld ganske ladet sit Arbeide hvile, dersom hans Sjæl kunde komme til at bestjæftige sig med andre og bedre Tanker! — Hun bad ofte af sit hele Hjerter: „Send du selv dit Rys og din Sandhed! Jeg kan intet mere. Min Sjæl er mat, og mine Hænder er trætte; send du mig Hjælp og Bistand!“

Da blev der en Dag bragt hende et Brev. Et Brev? — Hvem kunde skrive til hende? Adressen var af en Politiebedsmand tilføiet med rødt Blæk, da man paa Posthuset ikke vidste, hvor hun boede. Fuld af Uro brækkede hun hurtigt Brevet, det indeholdt kun disse faa Ord:

„Jeg satte nu netop min Fod paa Land i Hamburg og vil snart følge efter dette Brev.“

Din Fredrik.

I en Efterfrist var tilføiet: „At du nu bor i Byen, er jeg nylig bleven underrettet om gennem et Brev, som meget forsinket er kommet i mine Hænder. Men da jeg ikke ved, hvor din Bolig er, maa du afhente mig paa Banegaarden.“

Der kom den Hjælp, hun saa inderlig havde udbedet sig. En bedre kunde der ikke tænkes for den stakkels, dødsstrætte Pige. En Strøm af Glæde bolgede gennem hendes Hjerter. Fredrik kommer! jubledet det i hendes Indre. Min Broder kommer! — Derpaa satte hun sig en Stund stille ned, foldede Hænderne og saa smilende hen for sig med straalende Dine, hvori der dog stod Taarer.

Pludselig fór hun op, hun maatte strax til Banegaarden for at komme tidsnok til Togets Ankomst. — Toget, som skulde bringe ham! — Et Dieblæk sprang hun ned til sin gamle Ven i Kjælderen. Han havde ofte, siden Ulykken med det unge Menneſte indtraf, stukket Hovedet op til hende for at høre, hvorledes det gik; ogsaa lagt sin Haand paa Pigens Hoved og et godt Ord ind i hendes Hjerter. Men tilbøde sin Hjælp som Sygevogter og Pleier kunde han ikke, dertil var han ikke stiftet. Ved det glade Budskab om Broderens Komme, reiste han Hovedet opmærksomt i Veiret og sagde: „Det kommer mig som kaldet. Møllen derude maa dog igjen have en Herre.“

Lori forstod ikke hans underlige Tale, men ilte hurtigt bort. Hun løb imidlertid forgæves baade denne og mange flere Gange; thi først den følgende Aften kom Fredrik.

Hun kunde neppe kjende ham igjen, da han hullende omslyngede hende med sine Arme. Han var saa forandret, saa solbrændt og skjægget, og i hans Ansigt stod en Skrift, der fortalte om mange ustandne Lidelser og Smærter, om alvorlige Kampe og Strid.

Allerede paa Veien hjem fra Banegaarden udtømte Lori sit Hjerter for

ham og underrettede den trofaste Broder om Alt, hvad den sidste Tid havde bragt over hende. Med bankende Hjerter fortalte hun ogsaa om den Ulykkelige, som laa derhjemme saa elendig og sønderslagen baade paa Sjæl og Legeme. „Men at,“ tiljoiede hun, „endnu altid kun jordistadet.“

Fredrik greb med sit Broderhjerter hele Varme den lille Haand, som laa paa hans Arm, omfattede den fast og sagde med sin dybe, klangfulde Stemme: „Hvad to af Eder blive enige paa Jorden om, hvad I ville bede, det skal vederfares Eder af Eders Fader, som er i Himlen!“

„O Fredrik, hvor gode og lægende dine Ord er! Ja, jeg føler det, Alt vil nu blive godt!“

Fredrik indlogerede sig i Foris Tagkammer, medens hun selv boede nede hos Onken, som havde faaet hende hjem som en Datter og ikke mere kunde leve uden hende. Han delte nu Sygepleien med Søsteren, og det viste sig snart, hvor slink og stiftet han var dertil. Snart maatte ingen Anden end han løfte og vende den Syge eller løse og binde Bandagerne. Ogsaa over hans indre Liv fik Fredrik snart Indflydelse. Naar han under Udtalelsen af et Gudsord saa den Syge ind i Ansigtet med de klare, blaa Øine, hvori en inderlig Kristenhjærklighed, en fast og levende Tro afspejlede sig, — da slog Hr. Otto sine urolige Øine ned. Og naar Fredrik med sin dybe, bløde Stemme kom med et Formaningsord — ja ogsaa udtalte Straffedomme efter Guds Hjerter, da taug Hr. Otto og bed sig med de hvide Tænder i Læben.

Efterhaanden fejrede Ungdomskraften over Feber og Sygdom, og de bestadigede Lemmer heledes. Det gik vistnok langsomt, men dog fremad.

Da han var bleven saa stærk, at han kunde sidde opreist i Sengen og med Interesse høre efter, hvad der blev talt, fortalte Fredrik en Aften, hvad han havde gennemgaaet under sit Ophold i fremmede Lande. I disse Begivenheder raadede Guds mægtige Haand saa aabenbart, at det gik Hr. Otto gennem Hjertet, og det Spørgsmaal bevægede sig sagte i hans Indre: „Hvad skal jeg gjøre for at blive som han?“

Oversarten til de fremmede Verdensdele havde været let og hurtig, men derover havde hans Liv været meget afvejlende, det var gaaet op og ned, snart godt, snart meget slem. Snart førte Omstændighederne ham til de østlige, snart til de vestlige Egne, og denne uafslættelige Omflakten fra det ene sjerntliggende Sted til det andet foranledigede, at hans Breve var saa uregelmæssige og tildels aldrig naaede Hjemmet. Men omsider blev Lykken bedre, og nu blev Kængjelen efter Hjemmet uovervindelig. Han tingede sig atter ind paa et Handelskøb, som fra Amerika først skulde gjøre en Fart til Peru i Sydhavet og derfra vende tilbage til Europa. Men undervejs led han Skibbrud og havde siden aldrig hørt mere om Skib og Mandskab. — Vi vil nu lade ham selv fortælle om sin underbare Redning.

„Den, som aldrig har seet Verdenshavet oprørt af Storm, kan ikke tale med om den levende Guds altovervældende Herlighed. Da bliver Mennesket saa lidet, af hvor lidet, ganske som tilintetgjort! Da hører man

Herrens Stemme, naar Han gaar paa Vandet, og Alt, hvad inden i os er, tier. Da opstod paa en Maade, hvorom J ingen Anelse har: Herren er i sit Tempel, vær stille for Ham al Jorden! Som med en Rjæmpehaand blev det store, fuldt ladede Skib løftet i Veiret og igjen slynget ned i Dybet, saa alle de stærke Hjelker knækkedes. Og tilfaldt kastede denne Rjæmpehaand det op paa en Klippe, som brød det midt over, og de adspredte Levninger sank i Dybet.

Det var Nat! — jeg ved Intet, uden at der gjennem de brølende Bolger opstod et frygteligt Angststrig — Mørket omgav mig i Dybet!

Da jeg slog Vinene op og fik min Bevidsthed igjen, viste den opgaaende Sol sig paa det fjerne, uendeligt udstrakte Hav. Jeg laa paa en øde, stenet Strandbred. En Bolge havde kastet mig op; jeg var reddet! — Men hvor var jeg? — Mine Lemmer var saa forslaaede og stive, at jeg kun langsomt og med Møie kunde reise mig op og gaa. Omgivelserne var nøgne og golde, ikke en Busk var at se, kun noget usfelt Søgræs, som Saltvandet frembringer, dækkede hist og her den stenede Jordbund. Jeg gik et Stykke op paa Landet; og allerede efter en meget kort Tids Vandring blev jeg overbedist om, at det var en liden, ubeboet Ø, hvorpaa jeg befandt mig, en Ø, som ved en vulkanisk Magt vel var steget over Havsladen, gold og ufrugtbar. Der var intet Trøsteligt at se, saa langt som Blikket omsvævende kunde naa, — intet uden den stenede Strandbred og det endeløse Hav med de kommende og gaaende Bolger.

Alt, tænkte jeg da, havde Havet dog beholdt mig, saa var jeg nu forløst fra alt Dødt! — Hvad skulde der nu blive af mig? Ved Stranden fandt jeg vel allehaande Staldyr, som jeg kunde spise for at stille min Hunger, men leve kunde jeg ikke her; allerede Solbranden, som jeg uden Tag over Hovedet var prisgIVEN, vilde tilintetgjøre mig! — Jeg besluttede at gaa Den rundt langs Strandbredden; jeg gik med Solen i Ryggen mod Vest. Da steg der for mit forundrede Blik et Stykke hen paa Stranden noget op, der ragede høit i Veiret. Jeg vilde ikke tro mine egne Øine, da den høie Gjenstand forekom mig at være et — Kors. — Saa hurtigt som mine Fødder vilde bære mig, løb jeg derhen. Jo, det var et Kors, sammenfat af sønderflagne Skibshjelker, som Havet havde skyllet op paa Stranden, og det var støttet op med sammenhøbete Stene. En forrustet Skibsoxe laa ved dets Fod.

D tænk Eder, i denne vide, vide Havørken et Kors! Det overvældede mig saa, at jeg faldt paa Knæ, omklanrede det med mine Arme og kyssede det dyrebare Træ indtil mine Læber blev saare. Korset var af Egtræ fra nordlige Egne, altsaa en Hilsen fra mit jordiske Hjem, fra tydste Skove, — og Korsstikkelsen en Hilsen fra et himmelsk Hjem! og som et Jubelkraab brød det frem fra min bængstede Sjæl: „Under et Tag! Gud være lovet, under et Tag!“

Jeg sprang op og strøg det sammenslittede Haar op fra Panden. Altsaa har en Lidelseskamerat for mig været slynget op paa denne øde Strand;

hvor var der blevet af ham? Laa hans Ben her, et eller andet Sted bleget i Solen? — Havde Fuglene, som nu hoit sstrigende omkredsede Korset, fraadset i hans Kjød? En indre Stemme svarede: Nei, nei, da laa han her ved Korset! Havde han reist det op, var han ogsaa død under det. — Jeg løstede mine Dine mod den lyse, blaa Himmel over mig, og Himmel og Hav raabte til mig: Korset har reddet ham! — Kunde ikke et Skib seile forbi, saa Die paa mig og redde mig ogsaa? — Jeg klatrede op ad Korset, omklamrede Dørtræet og lod mine Dine svæve over Havet, indtil de var som brændende i sine Hulninger, men jeg kunde intet Seil opdage. Jeg steg ned igjen og sølte under Nedstigningen noget haardt i mine Lommer. Det var min Kniv, og jeg besluttede da at skjære mit Navn ind i Korsets Træ, som jeg i mine Gutteaar havde gjort i mangan Træstamme i det elskede Hjem. Der kunde komme En efter mig, som læste mit Navn og had et Faderbør for mig her, maaste ogsaa bringe Efterretning om mig hjem. Da jeg havde gjort det, blev min Sjæl stille. Jeg tænkte, om Korset ikke kan redde mig for denne Verden, vil jeg dog trostet dø under Korset og gaa ind i det evige Hjem. O, Gud være lovet, i min Faders Hus er mange Bærelser og du, min Frelser, er gaaet hen for at berede mig et Sted.

Saaledes tilbragte jeg den første Dag. Intet afbrød Stilheden uden Havets ensformige Brusen og Sofuglernes skjærende Sstrig. Solheden saldt glødende paa mit ubedækkede Hoved, det var, som om min Hjerne kogte. Jeg sølte, at jeg ikke kunde holde det længe ud, jeg maatte blive vanvittig. Natten kom og med den Lindringens og Husvælsens Tid, en Nat saa fuld af vidunderlig Stjernepragt, som man her i Norden ikke kjender til, ja neppe kan gjøre sig nogen Forestilling om. Da stod „Sydens Kors“ over mig, hine store Stjerner med det trestjernede Baand i Midten. Jeg omfattede Trækorset, under hvilket jeg laa udstrakt, og saa op mod Himmelskorset. Saa slumrede jeg ind og drømte om Hjemmet, om Rollen i Oletrattet og om dig, min kjære Søster, og du trostede mig og pegte opad.

Den anden Dag brød frem. Søen havde kastet en Frugt op paa Strandbredden, det var en Kokusnød. Med Ør og Kniv aabnede jeg den let og sølte mig efter Nydelsen af den paany oplivet og styrket. Atter klatrede jeg opad Korset og satte mig paa Dørhjelken. Ha, et Seil! — Det kom nærmere! Jeg trak min Jakke af og svingede den hoit i Luften. Vilde de blive mig var? — Af, Seilet blev mindre — det fjernede sig — det sank under Synslinien! — Da kom der en Bitterhed over mig. At blive vanvittig af Solgløden, at dø her, hvilken Skjebne! Jeg græd hoit og raabte saaledes hen over Søen, at Fuglene opskræmte og sstrigende fløi derfra. Saa blev det igjen stille i mit Indre, og jeg kunde bede. Jeg kunde ikke mere reise mig op, jeg laa der i en Tilstand mellem Søvn og vaagen. Da var det mig, som om Korset ved mit Hoved naaede lige op i Himlen, Englene steg op og ned derpaa, og en Stemme sagde: „Staa op din Redning er nær.“ Jeg reiste mig, saa ud over Søen, og i en Afstand,

ikke længere end jeg kunde raabe derhen, saa jeg et Skib under fulde Seil. Dette Syn gav mig alle mine Kræfter tilbage; endnu engang klatrede jeg opad Korset, svingede og vinkede, raabte og skreg, — og Gud være Lovet, — man bemærkede mig! En Baad blev sat ud — jeg var reddet!”

Da Fredrik havde endt, strakte en Haand fra Sengen sig ud mod ham; Haanden trak ham nær derhen, slyngede sig om hans Hals, to hede Læber lagde sig ind til hans Ore, og en brudt, af hede Taarer brudt Stemme hvøffede til ham:

„Gud hjælpe mig, Gud være mig. Synder naadig!”

*

*

*

Da Otto efter mange Ugers Sygepleie var ganske helbredet, og et nyt Liv, saavel aandeligt som legemligt, var ham givet, blev Lori hans Forlovede. Men han vilde drage ud i Verden, kæmpe sin Kamp og blive hende værdig, førend han kom hjem og kaldte hende sin.

Den gamle Kjælbermand, som ikke kunde lide Uret, havde imidlertid hjulpet de to Søstende til deres gode Ret. Da han underrettede dem derom, havde han iført sig sin Søndagsstads, stillede sig med Stofken i Haanden foran dem og sagde med en tilfreds Hovednicken:

„Nu har jeg gjort det særdigt; Møllen er atter Eders. Vil ogsaa engang besøge Eder!”

Pastor H. A. Preus's 25-Mars-Jubilæum som Formand for den Norske Synode.

Under Synodemødet i Stoughton holdtes Mandag Aften den 6te Juni i Operahallen en vakker Fest, hvorom „Fædrelandet og Emigranten“ har følgende Referat:

Den store Hall var overfyldt af Mennecker. Anledningen var, at det i disse Dage er 25 Aar siden Hr. Pastor H. A. Preus første Gang blev valgt til Synodens Formand, hvilket Embede han siden har indehavt, hvorfor Menigheden og hans Embedsbrødre havde faaet denne Fest istand.

Past. Th. Crvildsen hilfede Forsamlingen velkommen. Derpaa afsang Menighedens Sångkor meget vakker: „Lover vor Gud.“ Paa Scenen sad Pastorerne J. A. Ottesen, B. Koren, H. A. Stub, Claus Magelsen og Prof. Larsen, samt Gæstgæsten Pastor H. A. Preus.

Pastor J. A. Ottesen holdt derpaa en hjertelig og vakker Tale, i hvilken han udviklede Betydningen af H. A. Preus's Arbeide for den Norske Lutheriske Kirke i Amerika, og bragte Gud og ham Tak for, hvad han havde virket. Han meddelte, at da Pastor Preus for 25 Aar siden blev valgt til Formand, bestod Synoden af kun 15 Præster; 3 kom

til unden Synoden og en (D. J. Hjort) blev strax efter ordineret. Af de 15 daværende Præster i Synoden sad nu de 6 (H. A. Preus og de 5 ovennævnte) paa Scenen. Som et Tegns paa deres Kjærlighed og Agtelse overrakte han derpaa Past. Preus fra en Del Embedsbrødre et Gulduhr med Kæde. Man havde engang tænkt paa at foretage en Indsamling i Anledning af Dagen, og han var vis paa, at Resultatet af samme vilde være blevet stort, men paa Grund af Forholdene i Synoden, havde man troet det rettest at opgibe samme. Talen sluttede med en Bøn til Gud om at bevare Past. Preus i Fremtiden. Efter at en af Past. Joh. Koren forfattet Sang var blevet affunget af en Kvartet af Embedsbrødre, lakkede Past. Preus i hjertelige Ord for den Hæder, man viste ham og for den Overrættelse man havde beredt ham. Senere talte Past. H. A. Stub, Prof. H. G. Stub paa de Unge's Vegne og Prof. L. Larsen, som paa en humoristisk Maade omtalte Grindringer fra Preus's og hans Ungdom. Fru Balborg Stub sang imellem Talerne to Sange, og at hun maatte synge da capo begge Gange, vil Ingen undre sig over, som har hørt hendes smukke og tiltalende Sang. Miss Falk og Hr. Griksen sang en Duet meget vakkert. Efter at Prof. Larsen havde holdt Bøn og lyst Velsignelsen over Forsamlingen endte Festen med en Sang af Sangforet.

Til Pastor H. A. Preus ved hans 25-Mars-Jubilæum
som Formand for den Norske Synode.

1887.

Som knudret Eg blandt de unge Trær,
I Storm og Blæst vel prøvet,
Skjont Barken slænget er hist og her,
End kroner frodigt Lovet —
Saa staar idag du Gubbe stærk
Blandt Tjenerstaren unge,
Med prøvet Kraft til Herrens Verk
Og Landeglød paa Tunge.

I tyve lange Aar og fem
Vor Bannerfører faaren,
Stort var dit Virke i alle dem,
Din Kraft var himmelbaaren:
I Braat og Brand mod Fiendehær
Du førte Herrens Krige,
Og ved Guds Ords det skarpe Sværd
Du værge de Guds Rige.

Ei Kjemper blot du førte ud
Til Strid for Sandhed rene,

Storst var du til at bringe Gud
 Om ham, som frelser ene.
 Der spirer vist en fager Sød
 Af Ordet, som du saa'de:
 „Gud skænker os sin Salighed
 Af Naade, idel Naade.“

Fra Syd, fra Nord, fra Ost, fra Vest,
 De Søner komme mange,
 At takke dig, som de kan bedst,
 I Hjertebøn og Sange.
 Ildag i sluttet Broderskof
 Et „signe Gud“ vi bringer;
 Vor Tak er ringe, fattig nok, —
 Men Bonnens Ord har Binger.

Ia signe Gud, dig Gubbe kjær,
 Vi har ei Dnster bedre —
 Du endnu længe hos os vær,
 En Kraft blandt Kirkens Fædre.
 Naar Livets Aftenfjol gaar ned,
 O, Glæde overmaade!
 Hift vinker Sonnen, som du ved,
 „Af Naade, idel Naade.“

J. K.

Blandinger — Nytt og Gammelt.

En fransk Anarkist. „Berling. Tid.“s Meddelelser i Paris skriver om Anarkisten Duval:

Det er en trist Personlighed, der i disse Dage har lagt Beslag paa Parisernes Opmarkksomhed. Det er en for Tyveri tidligere straffet Person, en Smed ved Navn Clement Duval, som nu atter staar for Etranken, denne Gang anklaget for Indbrudstyveri, Brandstiftelse og Forsøg paa Mord. Natten mellem 3die og 4de Oktober f. A. gjorde han, under Beboernes Fraværelse, Indbrud i en af Monceaugadens eleganteste Villaer, tilhørende den bekjendte Malerinde Madelaine Lemaire. Han fandt kun saa rede Penge, men til Gjengjæld Juveler til Beløb af henved 15.000 Frks. Disse bemægtigede han sig og fjernede sig saa, efter dog først at have odelagt en Del af det kostbare Moblement samt forsøgt at stikke Ild paa ved at overhælde Resten med Petroleum. Heldigvis opdagedes Ilden, før den havde faaet Tid til at gribe videre om sig. Forbryderen gjorde selvfølgelig Forsøg paa at sælge Smykkerne og benyttede i den Anledning som Mellem-

mænd to af sine Bekjendte, Houchard og Didier, der iøvrigt ikke anede, at det var Tyvekoster, idet han foregav, at han skulde sælge Smykkerne for en Dame, der var i Pengeforlegenhed. En Guldsmed, til hvem Didier henvendte sig, fattede Mistanke og anmeldte Sagen for Politiet, og da saa Duval et Par Dage efter aflagde Didier et Besøg, stod han pludselig Ansigt til Ansigt med en Opdagelsesbetjent, der strax anholdt ham. Forbryderen fandt sig ikke godvillig heri, han overfaldt Betjenten med Knivstik, og hvis denne ikke hurtigt havde faaet Undsætning, havde han sikkert maattet bøde med Livet.

Det Slags Historier have jo desværre mangfoldige Sidestykker i alle Landes Forbryderannaler. Hvad der giver denne Sag en særlig Originalitet, er den Omstændighed, at den sorgelige Helt paa ingen Maade vil tilstaa at være Forbryder. Ivertimod, Duval paastaar at være Retfærdighedens Udøver. Duval kalder sig med Stolthed Anarkist og er et af de virksomste Medlemmer af en Liga ved Navn La Panthere des Batignolles. Da Dommeren under Retssforhandlingen bemærkede til ham: „Naar man stjæler, naar man dræber, naar man stikker Ild paa, er man kun en almindelig Forbryder,“ svarede han: „Tyveri er ikke Tyveri, det er en Tilbagegivelse til Folket af den det ulovlig frarøvede Eiendom. Jeg brugte min Kniv mod Betjenten for ikke at blive tilsmudset ved Berøringen af en Politimands Haand. Han arresterede mig i Lovens Navn, men jeg anerkjender ikke dette prostituerede Væsen, der kalder sig Loven. Det er i Lovens Navn, at visse Mennesker gøre sig til andre Menneskers Bøddler. Jeg har forsvaret Friheden, som er det højeste af alle Goder. Hvad Ildspaaføttelsen angaar, saa mener jeg, at en Soldat har Ret til at stifte Ild paa sin Kaserne, ligesom en Fange har Ret til at soide sit Fængsel af.“ Dommeren afbrød denne Svada med den korte, syndige Bemærkning: „Grunden, hvorfor du stjæler, er, at du er en Døgenigt, der aldrig har haft Lyst til at arbejde.“ og da saa Duval rykkede frem med den bekjendte Sætning, at Arbeidsgifterne leve af Folkets Blod og Svæd, gjorde Dommeren ham opmærksom paa, at han i alle Livets Forhold, som Egemand (han har forladt sin Kone), som Soldat (han er bleven degraderet fra Underofficer til Menig) og som Arbejder har været et daarligt Subjekt.

Med en forbauende Taalmodighed tillod Dommeren forøvrigt den Anklagede at udvikle Programmet paa de Herligheder, der ventede Samfundet, naar Dhr. Anarkister kom til Magten. De ved Tyveriet indvundne Penge skulde iøvrigt efter Duvals Opgivelse have været brugte til at udbrede disse Verdomme gjennem Blade og Brochurer, der skulde skrives ikke af usle leiede Journalister, men af overbedste Arbejdere. Da saa Duval endelig tillod sig at kalde Politiet for „usle Spioner“, at slånge Juryn de groveste Fornærmelser i Ansigtet og sluttelig raabte „Leve Kommunen og Anarkiet,“ hvilket Raab istemtes med begejstret Tilslutning af en en liden Bande Anarkister, der havde indfundet sig paa Tilhørerpladsen, brast Dommerens Taalmodighed, og han lod Duval føre ud af Retssalen. Herved opstod en forfærdelig

Tumult blandt Anarkisterne, og der blev først Stilhed, efter at der paa Dommerens Befaling af Politiet var foretaget 12 Arrestationer. Efterat Juryn havde trukket sig tilbage og delibereret over en Time, faldt Dommen, der lød paa Livsstraf. Dommen blev senere forkyndt i Fængslet for Duval, der, trods sin Foragt for Loven og Samfundet, skyndsomt indgav Ansøgning om Benaadning.

Dødsfald i Udlandet. Jesuiterordenens General, Pater Beck, døde den 4de Marts i Rom, 92 Aar gammel. Han var født i Belgien og traadte i 1819 ind i Jesuiterordenen. Paa Grund af sin store Begavelse og Dydighed blev han benyttet til at udføre vanskelige Hverv. Han omvendte saaledes Hertug Ferdinand af Anhalt-Röthen til Katholicismen og var derefter i mange Aar Præst ved den dengang oprettede katolske Kirke i Röthen. Senere vandt han stor Indflydelse i Østerrige, men da Jesuiterne i 1848 blev udoiste af dette Land, vendte han tilbage til Belgien, hvor han ansattes som Rektor for Jesuiterkollegiet i Löwen. Efterat Reaktionen imidlertid havde seiret i Østerrige, gik han atter til Wien, hvor han bl. A. fik udoirkt, at Ungarn blev aabnet for Jesuiterne. Hans Ry var da saa grundfæstet, at han i 1853 af Generalkongregationen i Rom blev udnævnt til Jesuitergeneral. Det skyldes hans Energi, at Ordenen i de sidste tredive Aar har gjort saa store Fremstrid i Europa og især i de protestantiske Lande.

(Mgbl.)

Den aarlige Landbrugsudstilling for Winnecheit County skal holdes i Decorah fra 29de August til 2den September forstkommende.

Spottefuglen (den amerikanske Nattergal, the mocking bird or cat bird) er i de senere Aar regelmæssigt kommet til Decorah; ogsaa i Sommer har den tidt og ofte ladet sig høre fra Træerne i Nærheden.

En Meteorsten af næsten 2 Tons Vægt faldt Søndag den 12te Juni ned i Landsbyen St. Joseph, Indiana, idet den knuste et stort Træ og gjorde et meget stort Hul i Jorden.

Besvarelse af Opgaven i No. 11.

Na, Nag, ad, Ada (Aame's Hustru, 1 Mos. 4, 19.), age, Daa, da, Dag, de, Ed, Eg, gaa, Gaade, Gad (Jakobs Søn), Gade, Ged.

„**For Hjemmet**“ et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning, udfommer to Gange om Maanedn. (omtrent den 15de og 30te) og koster \$2.00 (til Europa \$2.25) om Aaret i Forstud; 7 forudbetalte Exemplarer sendes et Aar for \$12.00.

Adresse:

R. Thronsjen, Box 1014, Decorah, Iowa.

Indhold: Af et Brev fra Missionspræst Niels Astrup. — Under et Tag. — Pastor H. A. Preuss's 25-Aars-Jubilæum som Formand for den Nørste Synode. — Blandinger — Nyt og Gammelt. — Besvarelse af Opgave.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Tre og tredivte Bind.

Udgivet af R. Thronsfen.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den norske Synodes Trykkeri.

1887.

Indhold af 33te Bind.

(Anm. Artikler, som er betegnede med en Stjerne, er ledsagede af Billeder).

	Side
*John J. Audubon.....	1
Iglesælgerken Anna	10, 36, 73, 97
Tidens Gang, (Digt).....	19
De naturlige Gasbrønde i Pennsylvanien	20
Forfjellige Slags Notitser.....	24, 57, 94, 112, 218, 249, 285
Enkelte Notitser: Kong Pyrrhus og Drakelsvaret 24, Buridans Afsen 24, Audubon=Selstabet 25, Gustav Adolph 57, Olaf Mandt 57, Kostbare norske Stenarter 117, Norges Fladeindhold 119, Bul- garien 249, Jesuiterne 250, Fabelen om Vælskyggen 251, Uni- versitetsstipendiat Odlands Skrift mod Kr. Jansons Angreb paa det nye Testamente.....	285
Spørgsmaal besvarede	26, 253
Blandinger	28, 59, 187, 317, 348, 376
Det misfornoiede Svingslod	59
Gaader.....	29, 158, 190, 254, 318
*Natten, Relief af Thorvaldsen.....	33
Aftenfang	35
Den lille Dorthea	46
Det bedste Bærelse	47
Kurfyrstinde Elisabeth af Brandenburg.....	48, 65
Et godt Ord for „For Hjemmet“.....	56
Smaa Talkunster	61, 126, 156
Oplosninger	62, 190, 222, 254, 286, 350, 378
Et kristent Mennekestiv, (Digt)	72
Tiggere, Fortælling	82
Opstegift.....	85
Et Besøg hos Sufuhunaen af Surakarta	87
*Tre smaa Billeder	93
En Julehistorie	105
Nogle Julestikke i England	108
Seet ved Lys, Fortællinger af Bollmar... 120, 142, 164, 207, 225, 259	124
Den glade Tid, (Digt)	124
*Moderens Undervisning.....	130
Abeonas Undergang ved Jld	131
En Psalme.....	140
Den Rejsende ved Floden, Rimfabel	154

	Side
*Kristi Opstandelse	161
Fortælling om Paaskefesten i Hermannsburg	162
Af et Brev om den indre Mission	171
Mattetur over Besseggen og Bessejeld	173
Fra Australien	177
En forfærdelig Søreise	179
The Iowa Birdlaw	181
Haandverkerliv paa Kristi Tid	182, 195, 241, 273, 303
Opgaver	189, 350
*Jesus og de to Disciple i Emmaus	193
En mærkelig Koststole i Dakota	204
Rong Hane	214
En besynderlig Proces	215
Vor Tids regjerende Fyrster	216
Jesus er Lægen, (Digt)	225
Galeislaven, en allegorisk Fortælling af Udg.	236
Rebus	190
To Digte af Provst Peder Blom	257, 258
Skindød	268
Fra Ny-Hebriderne	269
Paaskefortællinger	282
Legemers forskellige Egenvegt	284
*De enlige Gamle	289
Fra Afrikas Vestkyst	291
Under et Dag, Fortælling	299, 334, 363
Korsen paa Ilfenstein	309
Marsagen til Tæring	312
Prøvedriften	316
Ludvig den 17de. En historisk Gaade	321
Prof. Dr. C. F. W. Walther	343
Af et Brev fra Missionspræst Nils Astrup	344, 353
Anilin imod Tæring	348
Pastor H. A. Preuss's 25-Mars-Jubilæum som Synodens Formand ..	374

R. F. B. Portman,
Attorney at Law, Real Estate

AND
LOAN OFFICE,

PHELPS BUILDING, - - - - - DECORAH, IOWA.

G. R. WILLETT,
N. WILLETT.

ESTABLISHED
A. D. 1857.

Willett & Willett,

ATTORNEY'S AT LAW,
DECORAH, - - - - - IOWA.

H. P. JOHNSON, Sadelmager

Handler med

Sadler, Svøber, Vidfler etc.,

forfærdiger i sit eget Værksted efter Bestilling alle Slags Puder, Sæleringe etc.

Decorah, - - - - - Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Kaffeovne samt Kobber- og Blisvarer, Gaardsredflæder og Værktøi, Bygningsmaterialier, saafom Binduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Nie.

Kobber- og Blisvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

R. F. GIBSON,

JUSTICE OF PEACE AND NOTARY PUBLIC,

REAL ESTATE, INSURANCE and COLLECTION,

DECORAH, - - - - - IOWA.

Ufhandlinger og Fortællinger (6 ældre Hefter af „For Hemmet“) jendes for 25 Cts. (halv Pris); **Tolvtalvisen** og **den guldne ABC** (to ældgamle fristelige Folkesange) i et lidet Hefte, 10 Cts. Adresse:

K. Thronsen, Box 1014, Decorah, Iowa.

Photograph-Galleri.

Undertegnede har just udstyret det Photograph-Galleri, som før eiedes af A. W. Adams, med de nyeste, forbedrede Instrumenter og er beredt til at levere Billeder af bedste Slags. Alt Arbejde garanteres. Et smukt Udvalg af Billedrammer, Photograph-Albums og Chromo-Billeder anbefales.

D. G. Brolaug.

Jac Both fra Sioux City, Assistent.

Ovenover H. M. Smiths Store, - - - - - Decorah, Iowa.

S. O. Wilson, MERCHANT TAILOR,

ALL WORK GUARANTEED.

Water Street, - - - - - Decorah, Iowa.

HALL & BAKER,

LIVERY and FEED STABLE,

Corner of Washington and Main Streets by the Bridge,

DECORAH, - - - - - IOWA

For **CANG SAWED LUMBER** and
North-Western **Barb Wire**

—Go to—

Ed. Riley, FLEMMINGS LUMBER YARD.
On Lower Broadway, - - Decorah, Iowa.

L. M. ENGER,
CITY : SHOE : STORE,

handler udelukkende med

Skotøi. Godt Assortment.

Forespørgsler pr. Post bejvares hurtigt. — Lettere Varer kan sendes i Posten.

☛ Varer af større eller mindre Vægt kan sendes C. O. D. pr. Express, naar man opgiver Express Office.

Med Ordres maa følge nøiagtigt Maal af Fodens Længde og Bredde i Tommemaal.

Adresse: **L. M. Enger,**

Decorah, Iowa.

I. L. Taylor, Resident Dentist.

Speciel Omhu anvendes paa Bevarelsen af de naturlige Tænder. Nye Tænder indfattes saavel paa gamle Rødder, som i Nabninger, hvor ogsaa Rødderne er borte. Tænder indfattes uden Indfatning, om det ønskes. Alle Gummielastikkums- eller Rubber-Plader overtrækkes med Guld til Forebyggelse af skarpe Bidsfer og anden Uleilighed. Alt Arbejde forfikres at give Tilfredsstillelse.

Office over **BEN BEARS Clothing Store, Decorah, Iowa.**

Tordenskjold's Biografi samt en Rejsekitje fra det hellige Land findes i 29de Bind af „Vor Hjemmet“. Sendes portofrit for \$1.00.

K. I. HAUGEN.

Dealer in

GENERAL MERCHANDISE,

Decorah, - - - Iowa.

Decorah Business College

tilbyder et omfattende praktisk Kursus for \$30.00 (Terminens Længde efter Enhvers Behov). Man kan begynde naarsomhelst hele Aaret igjennem, og Skolen har ogsaa en Klasse for Damer. Bestyreren er en Bogholder med 35 Aars Praxis. Skolens 9de Aars - Cirkulær sendes til Enhver, som derom henvender sig til Bestyreren

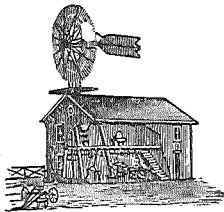
JOHN R. SLACK.

Hegners Mobelmagazin

Har et smukt Udvalg af alle Slags saavel elegante som simplere Mobler til Moblering af Stadsvoerelser, Dagligvoerelser og Sovovoerelser; elastiske Sengenbunde, Rønestole, Gyngestole, Borde, Speile og ellers Alt, hvad man pleier at finde i en velforsynt Mobelhandel. Indtil Videre vil jeg give 5 pC. Afslag af de sædvanlige Priser, og alle Kjøbere behandles ligt. Afslag mig et Besøg, førend du kjøber andetsteds.

Mine Mobelrum er et Kvartal Nordvest fra Milwaukee & St. Paul N. N. Depot. Chs. Hegner.

A. C. Smith, M. D., Dien- og Dre-Læge. DECORAH, - - - IOWA.

Halladay's Standard Geared & Pumping
WIND MILLS,
Feed Mills, Pumps of all Kinds,
Gas and Steam Fittings.
Satisfaction Guaranteed.
A. A. CHANDLER,
DECORAH, - - - - - IOWA.

Established

Cl. D. 1856

PIONEER DRUG STORE OF WINNESHEIK COUNTY.

E. I. Weiser, Druggist.

Drugs, Medicines, Paints, Oils, Wall Papers, Books etc.
Decorah, - - - Iowa.

Snodens Boghandel

er forsynet med Bibler, Nye Testamenter, Psalmebøger, Skolebøger, Andagtsbøger og anden kristelig Litteratur. Katalog sendes frit.

Bogbinderiet anbefaler sig til Indbinding af Bøger, Tidskrifter etc., saavel i finere som simplere Bind.

Adresse: Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa.

E. P. Johnson, ATTORNEY AT LAW, Office over Winnesheik County Bank, - - Decorah, Iowa.

G. I. Wendling,

forfærdiger

Kaleshevoerne og Buggier
og forøvrigt alle slags Njoretøier efter Bestilling.
Reparationer udføres.

Vertsked paa Hjørnet af Washington St. og Broadway.

Decorah, Iowa.

1882.

1887.

J. J. MARSH,

Decorah, Iowa,

keeps a full line of the leading farming implements. You will find at his warehouse the **Buckeye** Seeder, the **Eagle** Adjustable Harrow, the **Acme** pulverizing Harrow, the **Champion** and **Brown** Corn Planter, the **Haworth** and **Brown** Check Rowers, **Mowers** and **Binders**, **Ellwood** and **Thompson** Corn Plows, **Horse Hay Rakes** of all kinds, **Studebaker** Wagons, and **Buggies**, **Deere**, **Grand detour**, and **Norwegian** Plows, **Horse** Corn Stalk Cutters, **Feed Grinders**, **Shellers** and cet.; also keeps the best quality of binding twine.

I do not keep any traveling agent.

Please call, examine goods, and get prices. My Motto: not to promise more than I can do, and do all I promise.

J. J. Marsh.

CITIZENS SAVINGS BANK,

Winnebago Street, - Decorah, Iowa,

organiseret under Staten Iowas Love, den eneste Sparebank i Winneshiek County, driver almindelige Bankforretninger, lægger Pengaanvisninger ved Bortic eller Post-Ordret paa alle Stæder i Norge og Sverige til laveste Priser.

Rente tilstaaes paa Indskud.

Der udstædes rentebærende Bankbøger, hvortil til enhver Tid indskrives Indskud, smaa eller store, og der tilstaaes 4 pro Cent aarlig Rente, som betales 1ste Januar og 1ste Juli af alle Beløb, som da staa i Banken. Renten bliver adberet til Indskuddet eller kontant ubetalt til Indskuberen efter Behag. Indskud kan udtages igjen naar som helst. „En Daler sparet er en Daler bunden“, og der er ingen bedre Maade at gjøre dette paa end at indsaette den i en trygg Bank.

500 Indskud smaa, store eller smaa. Pengene til hvilketsomhelst Beløb udlaaes mod betryggende Sifferbeholdning.

George Phelps, Præsident.

H. F. B. Portman, Vice-Præsident,

C. W. Burdick, Kasserer.

E. J. Curtin, Assistent-Kasserer.

Aorsk Skredderwerksted.

LEE BROTHER'S,

Merchant Tailors.

Et godt Udbalg af importerede Tøier habes altid paa Oplag, og alt Arbeide forsitres at være af bedste Slags.

Vertsked i Water Street, skraas over for Winneshiek House, Decorah, Iowa.